

Fagplanen er ingen lærebok

Cecilie Skule

avdelingsdirektør psykisk helsevern og rusbehandling, medisin og helsefag, Helse Sør-Øst RHF

skule@helse-sorost.no

Det blir feil å lese fagplanen for psykisk helse og rus i helse Sør-Øst som en lærebok.

I en artikkel i Psykologtidsskriftets augustutgave kritiserer Jan Sunder Halvorsen den nye fagplanen for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling i Helse Sør-Øst. Halvorsen mener planen ikke tar inn over seg kompleksiteten i forståelsen av rusavhengighet og viser til at planen ikke spesifikt nevner utviklingstraumer, omsorgssvikt eller familieperspektivet når det gjelder rusavhengighet.

Seks innsatsområder

Den nye fagplanen er utformet i tett dialog med fagmiljøene og brukere i regionen, og den har vært på innspillsrunde hos helseforetak, sykehus og private virksomheter. Planen peker på seks innsatsområder:

1. Behandling av psykiske lidelser og rusmiddelproblemer hos barn og unge
2. Forebygging av selvmord
3. Redusert og riktig bruk av tvang
4. Oppfølging av pasienter med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse
5. Alkohol og helse
6. Oppfølging ved utviklingsforstyrrelser

De seks områdene er valgt fordi Helse Sør-Øst RHF og fagmiljøene ser at det innenfor disse områdene er behov for særskilt oppmerksomhet. Planen peker på at det er en underdiagnostikk av psykiske lidelser ved rusrelaterte lidelser. Planen fastslår videre: «Unge som har utviklet et rusmiddelproblem vil ofte ha problemer som er komplekse og sammensatte, og som for mange vil vare ut over 18-årsalder.» Det er ikke slik at områder eller tilstander som ikke er nevnt, ikke er viktige. Det er ikke slik at det regionale helseforetaket ikke ser betydningen av utviklingstraumer, omsorgssvikt eller familieperspektivet selv om det ikke er eksplisitt nevnt.

Overordnet fagplan – ikke lærebok

Planen kunne ha nevnt utviklingstraumer og ulike typer omsorgssvikt spesifikt. Det blir imidlertid feil hvis man leser en slik fagplan som om det var en lærebok. Fagplanen er utformet som et kort og overordnet strategisk dokument som har til hensikt å beskrive tiltak som kan bidra til å styrke deler av tjenestetilbudet innenfor psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Det har ikke vært en ambisjon å omtale alle diagnoser, komorbide tilstander eller årsakssammenhenger.

I oppfølgingen av planen ser vi frem til gode diskusjoner om innholdet i tjenestetilbudet og betydningen av ulike tilnærminger til behandling. I denne dialogen er helseforetak, private avtaleparter, avtalespesialister, brukere og andre velkommen.

Referanse:

Helse Sør-Øst RHF (2021). Regional fagplan for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling.